

Изследвания за придобиване на нови знания в икономическите, политическите, социалните и правните науки

АНОТАЦИЯ

Проф. д.ф.н. Борислав Градинаров

Актуалност и оригиналност на изследвания проблем: Проектното предложение е посветено на очертаването, анализа и формулирането на възможните решения на възникващите проблеми пред икономиката, в социалната и политическата сфера непосредствено след въвеждането на общата европейска валута (евро) като основна парична единица в Република България. Въвеждането на общоевропейската валута е задължение, поето от почти всички държави членки и записано в присъединителните им договори. Единствено Дания и Швеция от настоящия състав на ЕС са договорила запазване на националните си валути (датската и шведската крона) като следствие от референдумите в Дания (през 1992 и през 2000 г.) и в Швеция (през 2003 г.). В присъединителните договори не е фиксиран срок за въвеждането на еврото от държавите членки, тъй като този момент е в зависимост от изпълнението на условията, записани в чл. 140, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Те включват ценова стабилност (контрол на инфлацията), устойчивост на финансовите позиции на държавите членки (контрол на дефицита), трайност на конвергенцията (контрол върху лихвените проценти) и спазване на нормалните граници на отклонение на националната валута спрямо еврото (контрол на валутния курс). България, както и Дания, е в условията на Валутен борд от 1997 г., който решава проблема с валутния курс (той е фиксиран в размер на 1 EUR = 1,95583 BGN) и е между държавите членки с най-нисък бюджетен дефицит (за 2024 г. той се колебае около 23% от БВП). Проблемни към момента са нивата на инфлацията, които не се вменят в границите, записани в Протокол № 13 относно критериите за конвергенция и ниският БВП на глава от населението (за 2023 г. той е в размер на 24 200 евро, което е под средното ниво за ЕС (37 600 евро), а делът на България в общия БВП на ЕС е едва 0,6 %).